

РОЗДІЛ 3. СТАТУТИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ (2 години).

Тема 2. Організація внутрішньої служби (1 година).

Питання 1. Розподіл часу і повсякденний порядок. Розпорядок дня та його значення для виконання основних заходів повсякденної діяльності навчання й побуту особового складу підрозділів.

Питання 2. Добовий наряд

Питання 1. Розподіл часу і повсякденний порядок. Розпорядок дня та його значення для виконання основних заходів повсякденної діяльності навчання й побуту особового складу підрозділів

Розподіл часу здійснюється таким чином, щоб забезпечити у військовій частині постійну бойову готовність і проведення занять з бойової підготовки та створити умови для підтримання порядку, військової дисципліни й виховання військовослужбовців, підвищення їхнього культурного рівня, всебічного побутового обслуговування, відпочинку й харчування.

Для військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби, курсантів (слухачів) військових навчальних закладів, навчальних центрів, військових частин) встановлено п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями. Для військовослужбовців строкової військової служби і курсантів (слухачів) військових навчальних закладів, навчальних центрів, військових частин встановлено шестиденний робочий тиждень з одним вихідним днем. Тривалість робочого тижня встановлено Статтею 10 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей".

Військові навчання, походи кораблів, бойові стрільби та бойове чергування, несення служби в добовому наряді здійснюють у будь-які дні тижня без обмеження загальної тривалості службового часу.

Розподіл часу у військовій частині протягом доби і протягом тижня здійснюють згідно з розпорядком дня, яким встановлено виконання основних заходів повсякденної діяльності, навчання й побуту особового складу підрозділів, штабів.

Розпорядок дня встановлений командиром (начальником) відповідно до завдань, покладених на військову частину, та залежно від пори року. Розпорядок дня затверджено на період навчання. Командир (начальник) може уточнювати його на час проведення навчань, походів кораблів, бойових стрільб, бойових чергувань, несення служби в добовому наряді, варті тощо з урахуванням особливостей їх виконання.

У розпорядку дня має бути передбачений час для проведення ранкової фізичної зарядки, ранкового огляду, ранкового й вечірнього туалету; для навчальних занять і підготовки до них; для інструктажу та розводу добового наряду; для зміни спеціального (робочого) одягу, чищення одягу, взуття, миття рук перед їжею, харчування, обслуговування озброєння, бойової та іншої техніки; для гуманітарної, культурно-освітньої та

спортивно-масової роботи, слухання радіо й перегляду телепередач; для приймання хворих у медичному пункті, приймання військовослужбовців командуванням з особистих питань, відвідування військовослужбовців; для особистих потреб військовослужбовців, вечірньої прогулянки, вечірньої перевірки та восьмигодинного сну.

Проміжок між харчуванням не може перевищувати 7 годин. Після обіду протягом не менше 30 хвилин занять не проводять і робіт не виконують.

Збори, засідання, а також концерти, кінофільми та інші заходи повинні завершуватись до вечірньої перевірки.

Заходи, пов'язані із забезпеченням бойової та мобілізаційної готовності військової частини, здійснюють за наказом її командира в будь-який час доби з наданням військовослужбовцям не менше 4 годин відпочинку на добу.

Для обслуговування озброєння, бойової та іншої техніки і матеріальних засобів, дообладнання і впорядкування парків та об'єктів навчально-матеріальної бази, впорядкування військових містечок, будівель, приміщень і виконання інших робіт у військовій частині встановлюють парко-господарський день.

Для підтримання озброєння, бойової та іншої техніки в постійній бойовій готовності у військовій частині встановлюють парко-господарські дні із залученням потрібної кількості особового складу.

Вихідні, святкові та неробочі дні є днями відпочинку для всього особового складу, крім військовослужбовців, залучених до виконання службових обов'язків. Ці дні згідно з планами, а також вільний від занять час відведено для відпочинку, проведення культурно-освітньої роботи, спортивних заходів та ігр.

Напередодні днів відпочинку концерти, кінофільми та інші заходи для військовослужбовців строкової служби дозволено закінчувати на 1 годину пізніше, ніж звичайно. Підйом у дні відпочинку здійснюють пізніше, за рішенням командира військової частини.

У дні відпочинку ранкову фізичну зарядку не проводять.

Підйом, ранковий огляд і вечірня перевірка

Уранці, за 10 хвилин до сигналу "Підйом", черговий роти піднімає заступників командирів взводів, а у встановлений час (за сигналом "Підйом") здійснює підйом роти.

Після підйому заправляють постіль, проводять ранковий туалет, ранковий огляд, ранкову фізичну зарядку, прибирають приміщення і територію.

На ранкових оглядах перевіряють особовий склад, зовнішній вигляд і дотримання правил особистої гігієни.

Черговий роти вносить до книги запису хворих прізвища військовослужбовців, які хочуть звернутися за медичною допомогою до медичного пункту частини. Прізвища інших військовослужбовців, які звернулися за медичною допомогою протягом дня, черговий роти також вносить до книги запису хворих.

Під час ранкового огляду командири відділень наказують усунути виявлені недоліки, перевіряють виконання цих розпоряджень і доповідають про

результати огляду заступникам командирів взводів, а заступники командирів взводів - старшині роти.

Стан ніг, шкарпеток (онуч) і натільної білизни перевіряють періодично, як правило, перед сном.

У передбачений розпорядком дня час під керівництвом старшини роти (одного із заступників командирів взводів) проводять вечірню прогулянку.

Старшина роти або особа, яка його заміщає, розпочинає вечірню перевірку, на початку якої називає прізвища військовослужбовців, зарахованих наказом Міністра оборони України до складу роти навечно. Заступник командира першого взводу, почувши прізвище військовослужбовця, доповідає: "(Військове звання й прізвище) поліг як герой у бою за волю і незалежність Вітчизни".

Після цього старшина роти перевіряє особовий склад за іменним списком. Почувши своє прізвище, кожен відповідає: "Я". За відсутніх відповідає командир відділення (екіпажу, обслуги). Наприклад: "У відпустці"; "У наряді".

Після перевірки особового складу старшина роти оголошує накази та розпорядження, які стосуються всіх військовослужбовців, наряди на наступний день та уточнює бойовий, пожежний розрахунки на випадок тривоги або пожежі. Після закінчення вечірньої перевірки старшина роти встановлює час для вечірнього туалету. У встановлений час подають сигнал "Відбій" і вмикають чергове освітлення. У приміщенні повинна панувати цілковита тиша.

Навчальні заняття

Бойова підготовка є основним елементом повсякденної діяльності військовослужбовців у мирний час. Заходи, визначені планом бойової підготовки і розкладом занять, може переносити тільки командир (начальник), який їх затвердив.

На навчаннях і заняттях повинен бути присутній увесь особовий склад військової частини (підрозділу). Від занять звільняють осіб, які перебувають у добовому наряді.

Для військовослужбовців строкової служби, звільнених через хворобу, організують заняття в класі.

Командирів (начальників), винних у відриві особового складу від занять з бойової підготовки, притягають до дисциплінарної відповідальності.

Заняття розпочинають і закінчують за сигналом у час, визначений розпорядком дня. Перед виходом на заняття командири відділень і заступники командирів взводів перевіряють присутність підлеглих і переконуються, чи дотримано правил носіння одягу, чи правильно припасовано спорядження та чи розряджено зброю.

Після закінчення занять і навчань командири підрозділів перевіряють розрядженість зброї, наявність і комплектність усього озброєння, бойової та іншої техніки, навчально-тренувальних засобів, а також наявність стрілецької зброї та боєприпасів. Про результати перевірки доповідають за підпорядкованістю. Невикористані боєприпаси та гільзи здають за встановленим порядком. Зброю чистять, здійснюють технічне

обслуговування озброєння, бойової та іншої техніки, а місцевість, де проводили заняття, прибирають.

Сніданок, обід і вечеря

Приготування їжі потрібно завершувати за 30 хвилин до встановленого розпорядком дня часу її приймання.

До початку роздавання їжі лікар (фельдшер) разом із черговим частини повинен перевірити її якість, здійснити контрольне зважування порцій, а також перевірити санітарний стан приміщень їдальні, столово-кухонного посуду та інвентарю. Зокрема, командир військової частини або, за його вказівкою, один із заступників щоденно перевіряє якість приготування їжі.

У визначений розпорядком дня час черговий частини дає дозвіл на видачу якісної їжі.

Військовослужбовці строкової служби приходять до їдальні в чистому взутті та одязі строєм під команду старшини роти або одного із заступників командирів взводів.

У їдальні заборонено приймати їжу в головному уборі, польовій утепленій куртці, спеціальному (робочому) одязі.

Військовослужбовці, які перебувають у добовому наряді, харчуються у визначений командиром військової частини час. Хворим, які перебувають у медичному пункті частини, їжу готують за нормами лікувального пайка і доставляють за розпорядженням начальника медичного пункту.

Для військовослужбовців, які потребують дієтичного харчування, їжу готують окремо.

Звільнення з розташування військової частини

Військовослужбовці строкової служби у вільний від занять та робіт час мають право вільно переміщатися територією військової частини, а під час звільнення - і в межах гарнізону.

Військовослужбовці строкової служби, які не мають дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на чергове звільнення, користуються правом на звільнення з розташування військової частини. Зокрема, звільнення військовослужбовців здійснюють за такою черговістю, щоб це не призводило до зниження рівня бойової готовності військової частини та якості бойового чергування.

Військовослужбовців строкової служби звільняє з розташування військової частини командир роти у визначені командиром військової частини дні й години та за встановленим ним порядком. Одночасно з підрозділу може бути звільнено до 30 відсотків особового складу. Військовослужбовці рядового складу першого року служби одержують право на звільнення з розташування військової частини після прийняття ними Військової присяги. У суботу та передсвяткові дні тривалість звільнення не може перевищувати добу, а в неділю і свята - завершуватись до початку вечірньої перевірки. За дозволом командира батальйону командир роти може дати військовослужбовцю дозвіл на звільнення через поважну причину і в інші дні тижня після навчальних занять до відбою або до ранку наступного дня (але не пізніше ніж за 2 години до початку занять).

Для забезпечення вільного волевиявлення військовослужбовцям строкової служби в день виборів надають звільнення не менш як на чотири години, крім тих військовослужбовців, які призначені до складу добового наряду. Голосування військовослужбовців, які несуть службу в наряді, проводять у вільний від несення цієї служби час.

Дозвіл на звільнення дають по чергово. Черговість звільнень контролюють заступники командирів взводів.

Питання 2. Добовий наряд

Добовий наряд призначають для підтримання внутрішнього порядку, охорони особового складу, озброєння, боєприпасів, бойової та іншої техніки, приміщень і майна військової частини (підрозділу), контролю за станом справ у підрозділах і своєчасного вжиття заходів для запобігання правопорушенням, а також для виконання інших обов'язків внутрішньої служби. Добовий наряд військової частини призначають у такому складі:

- черговий частини;
- помічник чергового частини;
- черговий підрозділ;
- варта;
- черговий і днювальні парку, а також механіки-водії (водії) чергових тягачів;
- черговий фельдшер або санітарний інструктор і днювальні медичного пункту;
- черговий і помічники чергового контрольно-пропускного пункту;
- черговий штабу частини та посильні;
- черговий сигналіст;
- пожежний наряд;
- водії чергових автомобілів.

У добовий наряд роти призначають:

- чергового роти (гуртожитку);
- днювального роти (гуртожитку).

Кількість змін днювальних у ротах встановлює командир військової частини.

Обов'язки військовослужбовців добового наряду

Усі військовослужбовці добового наряду повинні твердо знати, неухильно й сумлінно виконувати свої обов'язки, наполегливо домагаючись дотримання розпорядку дня та правил внутрішнього порядку. Без дозволу чергового частини військовослужбовці добового наряду не мають права припиняти чи передавати будь-кому виконання своїх обов'язків.

Днювальний роти

Днювального роти призначають із рядового складу. Він відповідає за зберігання зброї, шаф (ящиків) із боєприпасами, майна роти та особистих речей, які є під його охороною. Днювальний роти підпорядковується черговому роти. Черговий днювальний роти несе службу всередині казарми біля вхідних дверей, поблизу кімнати зберігання зброї.

Днювальний роти зобов'язаний:

- не виходити з приміщення роти без дозволу чергового роти; постійно охороняти кімнату зберігання зброї та не допускати до неї нікого, крім чергового роти; своєчасно подавати команди згідно з розпорядком дня;
- не пропускати в приміщення сторонніх осіб, а також не дозволяти виносити з казарми зброю, боєприпаси, майно та речі без дозволу чергового роти;
- негайно доповідати черговому роти про всі надзвичайні події в роті, про порушення встановлених цим Статутом правил відносин між військовослужбовцями роти, помічені несправності й про порушення вимог пожежної безпеки, вживати заходів до їх усунення;
- за командою чергового роти піднімати особовий склад під час загального підйому, а також уночі в разі тривоги, пожежі, стихійного лиха;
- стежити за чистотою та порядком у приміщеннях і вимагати від військовослужбовців їх дотримання;
- не дозволяти військовослужбовцям у холодну пору, особливо вночі, виходити з приміщення роздягненими;
- стежити, щоб військовослужбовці курили, чистили взуття та одяг лише у визначених для цього приміщеннях чи місцях;
- з прибуттям до роти прямих начальників від командира роти й вище та чергового частини подавати команду "Струнко"; з прибуттям до роти інших офіцерів роти, а також старшини або військовослужбовців іншої роти викликати чергового. Наприклад: "Черговий (чергова) роти, на вихід".

Черговому днювальному заборонено сидіти, знімати спорядження та перебувати у розстебнутому одязі.

Днювальний вільної зміни зобов'язаний підтримувати чистоту й порядок у приміщеннях роти і нікуди не виходити без дозволу чергового роти; подавати йому допомогу в наведенні порядку в разі порушення встановлених статутами правил відносин між військовослужбовцями роти; залишаючись замість чергового роти, виконувати його обов'язки.

Викладач

В.К.Кучабський